

Pedagogisch werkplan

Kindcentrum Nono

Oktober 2015

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.0 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

- 1 Een Klik met uw kind
- 2 Pedagogisch kader / beleid

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie

- 1 Specifiek aanbod
- 2 De praktische uitvoering
- 3 Medewerker-kind ratio en achterwacht
- 4 Opleiding en scholing medewerkers en stagiaires
- 5 Intakegesprek
- 6 Ouderparticipatie
- 7 Informatieverstrekking
- 8 Opvoedingsondersteuning
- 9 Oudercommissies
- 10 Samenwerking

3.0 Doorvertaling pedagogische visie

3.1 Een veilige leefomgeving vinden

- 1 De kennismaking met de groep
- 2 Wanneer en veilig voelen in de groep
- 3 Overgang naar school
- 4 Inrichting
- 5 Dagindeling
- 6 Voeding en dieet
- 7 Hygiëne en veiligheidsnormen
- 8 Ziekte
- 9 Ongeluk(jes)
- 10 Brandbeveiliging en brandoefening

3.2 Ontdekken van eigen talenten / Eigen keuzes maken / Zelfvertrouwen opbouwen

- 1 Zelfredzaamheid
- 2 Lichaamsbesef
- 3 Zindelijkheid
- 4 Voor en vroegschoolse educatie met Peuterplein
- 5 Spel
- 6 Activiteiten
- 7 Taalontwikkeling en rekenen

3.3 Deelnemen aan de samenleving / Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

- 1 Bijzondere gebeurtenissen
- 2 Samen zijn, samen spelen
- 3 Culturele verschillen en identiteit
- 4 Natuurlijk buitenspelen

3.4 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

- 1 Respect
- 2 Voorbeeldgedrag
- 3 Grenzen
- 4 Belonen en corrigeren
- 5 Oplossen van conflicten

4.0 Tot slot

Voorwoord

Dit is het pedagogisch werkplan van kindcentrum Nono, onderdeel van Samenwijs Willibrordus. In dit werkplan kunt u lezen hoe wij vorm geven aan de visie, het algemeen pedagogisch beleid en de kernwaarden van Klik.

Ieder kind mag er zijn!

Elk kind wordt geboren met zijn eigen talenten, is van nature nieuwsgierig en ontdekt gaandeweg de wereld om zich heen. Een ontdekkingstocht, die ieder kind op zijn eigen manier op basis van aanleg en temperament en in eigen tempo onderneemt. Tijdens deze reis ontdekt een kind zijn eigen persoonlijkheid, het groeit en ontwikkelt zich binnen zijn mogelijkheden tot een mondige, zelfstandige, verantwoordelijke, creatieve en sociale persoon.

Ouders, kinderopvang en peuterspeelzaal begeleiden het kind daarin gezamenlijk, ieder vanuit zijn eigen rol met respect voor elkaar, op weg naar volwassenheid. Kinderen leren spelenderwijs de spelregels van de samenleving, zodat zij zich kunnen wortelen in die samenleving en zich daarin sociaal kunnen bewegen met een besef van waarden en normen.

Voor onze pedagogisch medewerker staat de ontwikkeling van het individuele kind centraal

Onze pedagogisch medewerker zorgen voor een veilige basis, een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Er is ruimte voor emotie. Pedagogisch medewerker herkennen signalen van het kind en weten hoe ze hierop moeten reageren. De veilige omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek te gaan, zich te ontwikkelen en plezier te beleven. Onder begeleiding van de pedagogisch medewerker leren kinderen spelenderwijs. Zij stimuleren interacties tussen kinderen onderling, bevorderen de betrokkenheid en zelfstandigheid van kinderen, stimuleren creativiteit, motorische ontwikkeling, spel- en taal ontwikkeling. Praten en uitleggen, structuren en grenzen stellen en individuele zorg hebben onze nadrukkelijke aandacht.

1.0 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

1.1 Klik doet wat met uw kind!

'Onze kinderen' willen we centraal stellen in onze samenleving in de eigen buurt of dorpskern. Dat is typerend voor het lokaal beleid in de gemeente Hilvarenbeek en in de kern Middelbeers van de gemeente Oirschot. Elk kind is het waard om de aandacht te krijgen die het nodig heeft om zich te ontwikkelen tot een puber dat met een positief gevoel zijn toekomst tegemoet kan gaan!

Ouders, scholen, Klik Kinderopvang, de gemeente en vele andere organisaties in de samenleving stellen 'onze kinderen' daarom centraal en werken intensief met elkaar samen. In de eerste jaren dat kinderen opgroeien, vormt zich geleidelijk de basis van het volwassen zijn. We leren ze kijken naar de wereld om ons heen. We laten ze zien hoe ze zich kunnen bewegen in onze maatschappij. We geven ze een plek in onze samenleving. Het is daarom belangrijk dat we samen een doorgaande lijn bieden in de opvoeding van kinderen. Dat we samen de kinderen 'begeleiden' naar de volwassenen van de toekomst.

Ook Klik 'doet wat met uw kind'. Klik denkt, doet en handelt zo dat het kind centraal staat, samen met ouders en samenwerkingspartners. Klik draagt bij in de begeleiding van kinderen, op weg naar volwassenheid, vanaf dat ze baby zijn totdat ze naar de middelbare school gaan (van 0 tot ongeveer 12 jaar). In de begeleiding van de kinderen gaan we uit van een aantal pedagogische competenties en kernwaarden. Deze kernwaarden, die Klik gebruikt om de kwaliteit van het werk te toetsen, komen in dit werkplan aan de orde.

1.2 Pedagogisch kader, beleid en werkplan

In aansluiting op de missie en visie van Klik is het pedagogisch kader beschreven van kinderopvang, buitenschoolse opvang en het peuterspeelzaalwerk. Dit kader vormt de basis voor het handelen van de medewerkers en vormt de leidraad voor de jaarplannen die we per vestiging opstellen. 'Wat houdt kinderen bezig?' staat centraal, in plaats van 'Hoe houden wij kinderen bezig?'.

Belangrijke informatie

In het handboek Kwaliteit op de locatie zijn de documenten van het pedagogisch kader en het algemeen pedagogisch beleid opgenomen. Dit werkplan bevat de praktische doorvertaling van dat kader en het beleid.

Kernwaarden van Klik

Onderdeel van het opgestelde pedagogisch kader zijn de kernwaarden van Klik.

'We ontvangen kinderen in een veilige omgeving. Vanuit deze basis ontdekken kinderen op een plezierige manier hun **talenten en mogelijkheden**. Ze leren eigen keuzes maken. Ze bouwen **zelfvertrouwen** op. Daarmee kunnen ze met een gerust hart deelnemen aan de samenleving. Hier leveren alle kinderen een positieve bijdrage aan mensen en hun omgeving. Zo leren we kinderen **verantwoordelijk** om te gaan met zichzelf én met anderen.'

De manier van werken bij Klik is gebaseerd op vier pedagogische competenties:

Kinderen krijgen de ruimte om op hun eigen wijze en in hun eigen tempo de wereld te verkennen. De medewerkers van Klik spelen zoveel mogelijk in op deze behoefte tot ontwikkeling en ontdekken van kinderen door een omgeving te bieden die enerzijds uitdaagt, maar tegelijkertijd veiligheid biedt. Het welbevinden van de kinderen is daarbij

het belangrijkste. Daarom is de manier van werken gebaseerd op vier pedagogische competenties.

Sociaal-emotionele veiligheid

Een veilige basis, een "thuis" waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn, zodat ze zich sociaal ontwikkelen en hun zelfstandigheid bevorderd wordt. Kortom kinderen moeten zich prettig voelen.

Persoonlijke competentie

Respect voor het unieke van ieder kind. Mogelijkheden bieden om kinderen zelfvertrouwen te laten ontwikkelen en een positief zelfbeeld te vormen.

Sociale competentie

Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen dus een prima basis om aan hun sociale competenties te werken.

Overdracht van normen en waarden

Kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met waarden en normen.

In hoofdstuk 2 kunt u lezen hoe wij praktisch te werk gaan. Om een mooie Klik te krijgen, maken wij in hoofdstuk 3 een koppeling met de kernwaarden van Klik en de pedagogische competenties, met de inhoud van ons werk. In dit hoofdstuk komen de pedagogische competenties weer aan bod en de praktische vertaalslag die we maken.

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie

2.1 Specifiek aanbod

Kindcentrum Nono biedt dagopvang aan maximaal 45 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Daarnaast wordt momenteel opvang geboden aan max 40 kinderen in voor- en naschoolse opvang (BSO). Dit aantal kinderen van de BSO kan uitgebreid worden naar 59 kindplaatsen per dag, omdat de nieuwe Samenwijs Willibrordus zo gebouwd is dat diverse ruimtes multifunctioneel gebruikt kunnen worden.

In aansluiting hierop hebben we de keuze gemaakt voor een ontwikkelingsgerichte kindindeling:

0 tot 2 circa jaar met aandacht voor zorg, opvoeding en ontwikkelings ondersteunende begeleiding.

Circa 2 tot 4 jaar met aandacht voor zorg, opvoeding, ontwikkelings ondersteunende begeleiding en voorschoolse educatie.

4 tot 13 jaar; met geborgenheid van het bekende en ruimte voor ontspanning, waarbij een veilige overgang van dagopvang naar buitenschoolse opvang gecreëerd wordt. Binnen de groep bejegenen we het kind als een uniek mens, we proberen elk moment dat het kind biedt aan te grijpen om met hem of haar in contact te komen door middel van spelen, activiteiten en gesprekken. Hierbij spelen veiligheid en nabijheid een grote rol. Naast het welbevinden van deze kinderen staat de opvang in het teken van uitdagende vrijetijdsbesteding. De kinderen krijgen een uitdagend activiteiten aanbod, waarbij zinvol leren omgaan met de vrije tijd tot de doelen behoort.

Wilt u meer informatie over de BSO dan verwijzen wij u graag naar het aparte pedagogisch werkplan van BSO Nono.

2.2 De praktische uitvoering

Baby en dreumesgroep Mamalou

Er is één groep voor kinderen van 0 tot circa 2 jaar. Hier worden per dagdeel in principe 9 tot 10 kinderen begeleid door twee pedagogische medewerkers. De groep kan uitgebreid worden tot maximaal 13 kinderen, maar dan zijn er 3 pedagogische medewerkers aanwezig.

Bij deze groep hebben wij de beschikking over twee slaapruidtes, waardoor kinderen rustig kunnen slapen!

Peutergroepen Kwetternest en Kluk Kluk

Twee naast elkaar gelegen ruimtes bieden volop mogelijkheden om de peuters te laten spelen en de wereld om hen heen te verkennen! Hier worden in één groep per dagdeel maximaal 16 kinderen opgevangen. Zo kunnen er 32 peuters dagelijks terecht. Voor de samenwerking met het basisonderwijs is het uitermate plezierig dat één van de ruimtes gelegen is aan een hal, waar ook groep 1 gesitueerd is.

's Ochtends zijn er meestal ook peuters aanwezig die alleen gebruik maken van het peuterarrangement. Het peuterarrangement is het aanbod dat te vergelijken is met het peuterspeelzaalwerk, alleen dan toegankelijk voor alle peuters en geïntegreerd in het programma van de kinderopvang. De tijden waarop het peuterarrangement geboden wordt sluiten aan bij de begintijd van de school: 8.30 uur worden de kinderen gebracht en het programma start om 8.45 uur en loopt door tot 11.15 uur, waarna tot 11.30 uur de kinderen gehaald kunnen worden en de overdracht naar de ouders toe plaats vindt. Voor meer informatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 3, waarin ook de voorschoolse educatie beschreven staat!

's Middags worden de groepen van Kwetternest en Kluk Kluk samengevoegd, omdat er dan minder kinderen aanwezig zijn!

De ruimte van Kwetternest heeft twee slaapkamers, die ook voor andere activiteiten benut kunnen worden! Eén slaapkamer (de grootste wordt ingericht als slaapruiimte. De andere kamer wordt ingericht als aparte ruimte, waar een rustige hoek van gemaakt wordt voor de kinderen. Op deze manier wordt deze ruimte bij de groepsruimte betrokken!

Mochten er veel kinderen tussen de middag slapen, dan worden in deze ruimte kinderbedjes bijgeplaatst.

De ruimten zijn naar leeftijd ingericht en kinderen worden begeleid in hun ontwikkelingsproces. De kinderen hebben de beschikking over een eigen groepsruimte, een keuken, een speelhal, de aula van school en een prachtige buitenruimte. De kinderen tot 4 jaar spelen op het terrein dat gedeeld wordt met de onderbouw van de basisschool. De allerjongsten hebben een apart afgescheiden terrein, de peuters spelen soms alleen buiten, maar het kan ook zijn dat ze samen met de kinderen van de onderbouw spelen. Dat is afhankelijk van het aantal kinderen en het soort activiteiten. Met de school worden hier steeds afspraken over gemaakt, zodat het spel voor ieder veilig kan verlopen!

Het kindcentrum is iedere dag geopend van 7.30 - 18.30 uur.

En soms is de indeling anders

Inspelen op de behoefte van kinderen en van ouders staat centraal in onze manier van werken. Kinderen letterlijk en figuurlijk de ruimte bieden betekent bijvoorbeeld ook dat wij de speelhal en aula als speelruimte benutten om bijzondere activiteiten te bieden.

Samen met de BSO

Bij een lage bezetting of ADV dagen van school kan het voorkomen dat de dagopvang samengevoegd wordt met de BSO kinderen. Dit is ook van toepassing op de voorschoolse opvang. Wij zorgen ervoor dat het maximum aantal van 16 kinderen gehandhaafd blijft.

Peuterarrangement

Het traditionele peuterspeelzaalwerk is vervangen door het peuterarrangement. De kinderen maken op een spelenderwijs kennis met de wereld. Er wordt gewerkt met de methode Peuterplein. Peuterplein gaat uit van verschillende thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen.

Als er weinig kinderen aanwezig zijn, dan kunnen groepen samengevoegd worden. Daarbij blijft de inzet van de medewerkers steeds binnen of op de aantallen kinderen, zoals die wettelijk vastgelegd zijn! Dat is de zogenoemde leidster – kind ratio:

Aantal kinderen	leeftijd	Pedagogische medewerkers
4	0 -1 jaar	1
5	1-2 jaar	1
8	2-4 jaar	1
10	4-12 jaar	1

De pedagogische medewerkers hebben minimaal een MBO 3 niveau, veelal een pedagogische opleiding of een opleiding op HBO niveau. Wettelijk zijn de opleidingseisen vastgelegd en de GGD controleert de naleving hiervan.

Team

In Kindcentrum Nono werkt met een vast team van pedagogisch medewerkers onder leiding van een pedagogisch manager. Bij kindcentrum Nono is Ellen de Graaff de pedagogisch manager.

In de komende jaren zullen wij de samenwerking met het schoolteam verder uitbouwen. Samen streven wij ernaar om uw kind vanuit één pedagogische visie te begeleiden. Om het beste uit uw kind te halen!

Kinderen van Kindcentrum Haghorst zijn van harte welkom in vakanties!

Tijdens de schoolvakanties gaan de kinderen van kindcentrum Haghorst naar kindcentrum Nono. Om er voor te zorgen dat de kinderen van het kinderdagverblijf en BSO voldoende gezelschap blijven houden om leuk in groepjes te kunnen spelen en activiteiten te kunnen doen kiezen we ervoor om de kinderen met een voor hen vertrouwde pedagogisch medewerker bij Nono een plek te bieden!

Het 4-ogenprincipe

Transparantie gebouw:

De groepsruimtes van de kinderopvang zijn aan elkaar verbonden en aan de klasruimte van groep 1. De ruimtes hebben grote ramen, die uitzien op het buitenterrein en ook naar de gang en de hal toe zijn de ruimtes zeer transparant.

Dat betekent dat iedere medewerker in het kinderdagverblijf de werkzaamheden zo verricht dat zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Dat wordt versterkt door de zichtbaarheid in bijvoorbeeld toiletruimtes en slaapruidtes vanuit de groep via de ramen. Niet alleen wat betreft het gebouw zijn er mogelijkheden om invulling te geven aan het 4-ogenprincipe, maar pedagogisch medewerkers dragen door hun manier van werken daar in belangrijke mate aan bij.

Bijvoorbeeld: Als een pedagogisch medewerker alleen is met een kind bij het naar de wc gaan, wordt ervoor gezorgd dat de andere collega weet dat dit gebeurt. Ze laat de toiletdeur een stukje open en benoemd bij het verzorgen van de kinderen alles. Zoals: De pedagogisch medewerker gaat de billen poetsen van een kindje; zij zegt; *"ik pak nu een papiertje om je billen te poetsen, ik poets nu met het papiertje je billen schoon"*. Daarnaast is het belangrijk dat collega's elkaar durven aanspreken als er iets opvalt. Pedagogisch medewerkers communiceren open over wat ze doen, herkennen signalen en maken problemen bespreekbaar.

Het 4-ogenprincipe is geborgd doordat er ook stagiaires aanwezig zijn. Meestal zijn er twee medewerkers van het team van Nono (inclusief de BSO) aanwezig bij het openen en sluiten. Mocht er soms maar één pedagogische medewerker aanwezig zijn doordat er maar heel weinig kinderen aanwezig zijn, dan kan er ten alle tijden iemand van school binnen lopen. En bij het halen en brengen komen de ouders op wisselende tijden binnen.

Met het schoolteam zijn er afspraken gemaakt dat zij ook als achterwacht in geval van calamiteiten beschikbaar zijn. Zij komen altijd even bij binnenkomst en vertrek melden dat zij aanwezig of afwezig zijn. In de praktijk betekent dit dat er meestal vanaf ongeveer kwart voor 8 iemand aanwezig is, terwijl de laatste vaak vertrekt tussen half zes en zes uur.

In schoolvakanties hebben wij de afspraak dat er een beroep gedaan kan worden op (ook school)teamleden die woonachtig zijn in de kern Diessen op die momenten dat er een lage bezetting is. Daarnaast kunnen medewerkers van kantoor ingeschakeld worden, die dan hun werkzaamheden in het kantoor van Nono kunnen uitvoeren.

Naast de praktische aanpassingen zijn er ook een aantal inhoudelijke principes besproken met het team om te komen tot optimalisering van het 4-ogen-principe.

Deze principes zijn:

1. Wie kan er met jou meekijken? Pedagogisch medewerkers hebben zicht op elkaars functioneren. Indien dit niet mogelijk is, zoeken zij zelf naar aanpassingen zoals deuren open zetten, inroosteren van stagiaire of huishoudelijke hulp.
2. Spreek je collega aan op gedrag.
3. Samenvoegen of splitsen van groepen. Dit doen we daar waar het kan, vertrouwd en wenselijk is. Dit besluit wordt altijd genomen in het pedagogisch belang van het kind.
4. Knuffelen. Het bieden van knuffelen\lichamelijk contact is voor kinderen heel belangrijk. Dit mag, maar alleen wanneer het kind dit wil.

Klik staat voor kwaliteit en klantgerichtheid. Door op deze wijze samen met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie zorgvuldig naar onze locaties en werkwijze te kijken zorgen we voor veiligheid en geborgenheid voor alle kinderen.

Werken in kleine groepjes binnen de grote groep

Binnen de groep is er veel aandacht voor het individuele kind en de interactie met de pedagogisch medewerkers en tussen de kinderen onderling. Dit realiseren we door de kinderen zo veel mogelijk in kleine groepjes te verdelen over de aanwezige pedagogisch medewerkers. Met een paar kinderen aan tafel tijdens het eten, in een klein groepje een ontwikkelingsgerichte activiteit doen om bijvoorbeeld de woordenschat te vergroten, terwijl een andere pedagogisch medewerker een activiteit voor een grotere groep doet. Kinderen kiezen dan voor een activiteit die gekoppeld is aan een medewerker. Medewerkers stimuleren kinderen om in meer of mindere mate deel te nemen aan specifieke ontwikkelingsgerichte activiteiten als dit in het belang is van de ontwikkeling van een kind. Ieder kind is goed in beeld. Ieder kind heeft een mentor die hiervoor nog eens extra aandacht heeft.

2.3 Medewerker-kind ratio en achterwacht

Voor het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch medewerkers hanteren wij de normen zoals die vastgelegd zijn in de rekentool van de rijksoverheid.

Er dient een achterwachtregeling te worden ingesteld, maar in principe is dit niet nodig aangezien er dagopvang, VSO en BSO in het pand is. In tijden van nood en wanneer men toch alleen in het pand is, kan gebeld worden naar de directeur van de school en naar de locatie de Doelakkers.

De telefonische noodnummers zitten in de klapper, die tegen de muur geschroefd is.

Er mag afgeweken worden van de leidster kind ratio, Dit is in de praktijk 's ochtends en 's middags tijdens het halen en brengen, omdat er op die momenten het aantal kinderen toe- en afneemt doordat de komst van ouders op verschillende momenten is. De pauzetijd tussen de middag van de medewerkers is meestal een uur, waarbij er op die momenten ook minder leiding aanwezig is. De werktijden van de stagiaires worden zo ingedeeld dat er tijdens de dagelijkse piekmomenten extra handen en ogen zijn om het verloop voor de kinderen goed te laten verlopen!

2.4 Opleiding en scholing medewerkers en stagiaires

De opleidingseisen die Klik van de pedagogisch medewerkers verlangt, zijn minimaal een opleiding op MBO 3 niveau en we doen graag een beroep op medewerkers met een MBO 4 of HBO niveau.

Wij rekenen het tot onze verantwoordelijkheid stagiaires een plaats te bieden zodat ze ook in de praktijk gevormd worden. Nono biedt dan ook stageplaatsen aan.

Stagiaires zijn pedagogisch medewerkers in opleiding. Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente medewerkers. Naar gelang de opleiding zal de stagiaire allerlei taken en werkzaamheden verrichten en krijgt zij de gelegenheid om de opdrachten behorende bij de competenties uit te voeren.

In principe worden zij 'boventallig' ingezet. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de stagiaire en de situatie in de unit waar de opleiding plaats vindt zijn er omstandigheden die uitnodigen om de stagiaire in de gelegenheid te stellen haar zelfstandigheid te toetsen.

Klik biedt werknemers de mogelijkheid om kennis en kwaliteit in het werk te vergroten. Bijvoorbeeld in de vorm van een workshop, cursus of opleiding.

Een belangrijk voorbeeld daarvan is de opleiding tot pedagogisch specialist. Deze specialist beschikt over specifieke kennis en vaardigheden, gericht op een bepaalde leeftijdscategorie. Dat maakt het mogelijk om ook collega's ondersteuning te bieden in hun pedagogisch handelen. Het werken in de leeftijdsgroepen wordt daarmee inhoudelijk verder verstevigd.

Met een pedagogisch specialist werkzaam op de locatie, wordt de pedagogische kwaliteit verhoogd.

2.5 Intakegesprek

In principe wordt u als ouder ongeveer drie weken voordat u uw kind voor het eerst brengt, uitgenodigd voor een intake gesprek. Wilt u eerder kennis maken dan kan dat, maar het is prettig dat u vooraf even contact opneemt om een afspraak te maken.

Tijdens het intakegesprek vindt een wederzijdse kennismaking plaats. Wij zijn uiteraard heel erg nieuwsgierig naar u en uw kind! Het is altijd weer plezierig om nieuwe kinderen en hun ouders te verwelkomen! U kunt ons vertellen over uw kind, over bijzonderheden en de manier waarop wij uw kind het best op zijn gemak kunnen stellen en begeleiden. Het is een partnerschap wat wij samen aangaan om uw kind zich veilig en 'thuis te laten voelen en de juiste begeleiding te bieden!

U krijgt van ons onder meer informatie over de manier waarop wij uw kind kunnen gaan begeleiden, over de groep waar uw kind geplaatst is en praktische informatie.

Het kan zijn dat u het plezierig vindt om een vaste contactpersoon binnen ons kindcentrum te hebben, waar u vooral eventuele bijzonderheden mee kunt bespreken. Dat kunt u tijdens het intakegesprek aangeven!

2.6 Ouderparticipatie

Elk kind is uniek en maakt een volledig eigen ontwikkeling door. Niemand is daarvan beter op de hoogte dan de ouder. Daarom beschouwen wij de inbreng van de ouder als onmisbaar. Door de ouder te laten participeren in de dagopvang wordt ons werk compleet: de manier waarop we ons vak uitoefenen en onze pedagogische aanpak krijgen zo een meerwaarde. Een ouder moet met een gerust gevoel de zorg voor hun kind kunnen overdragen aan de pedagogisch medewerker.

Het is daarom van belang dat de ouder de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot het kind kenbaar te maken en wordt hiertoe dan ook van harte uitgenodigd. De ouder mag ten aanzien van de wijze van opvang, binnen het kader van het (pedagogisch) beleid, verwachten dat de pedagogisch medewerker serieus ingaat op zijn verzoek.

Het is van belang de thuissituatie en de kinderopvang voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Daarom is het belangrijk dat ook de pedagogisch medewerker de gelegenheid krijgt om de ouder te informeren over de tijd dat het kind bij het kinderdagverblijf is geweest. Wat betreft het belang van de andere kinderen en het belang van de groep, is de pedagogisch medewerker deskundig vanuit haar ervaring en opleiding.

Contact- en overlegmomenten

Iedere dag is er bij het brengen en ophalen gelegenheid om overdracht te geven of krijgen van de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers stellen ouders in de gelegenheid om vragen te stellen en informatie met betrekking tot hun kind over te dragen. Heeft een ouder meer tijd nodig of behoefte aan een privé gesprek, dan wordt dit in overleg met de ouders apart ingepland. Daarnaast zijn er jaarlijks 10-minutengesprekken en ouderavonden.

2.7 Informatieverstrekking

- *Periodieke uitgave van Klik*
Klik brengt regelmatig een nieuwsbrief uit met daarin belangrijke zaken en eventuele wijzigingen met betrekking tot de organisatie van Klik.
- *Jaarlijkse observatie en gesprek rondom verjaardag van uw kind*
Wij werken met een nieuwe observatielijst om de kinderen in hun ontwikkeling goed te kunnen volgen. Rondom de verjaardag van uw kind observeren wij uw kind aan de hand van die lijst. Na de observaties nodigen we de ouders uit voor een gesprek waarin we gezamenlijk de bevindingen doornemen en vergelijken met de ervaringen van de eigen ouders. Dit levert over en weer een goed beeld om over en weer de ervaringen te vergelijken en na te gaan of er aanleiding is om wellicht extra aandacht aan bepaalde ontwikkelingen bij het kind extra aandacht te besteden. Ouders ervaren deze gesprekken als heel plezierig omdat het gesprek gericht is op je eigen kind!
- *Overdrachtsgesprek*
Bij het bereiken van de leeftijd van drie jaar en tien maanden worden de kinderen dan opnieuw getoetst. Naar aanleiding hiervan wordt het overdrachtsdocument voor de basisschool ingevuld.
- *Open dag*
Enmaal per jaar wordt er een open dag georganiseerd.

Opvoedingsondersteuning

Ouders kunnen met alle vragen bij de pedagogisch medewerkers terecht. Vragen die zij zelf niet kunnen beantwoorden, leggen ze voor aan het Mini-zorgadviesteam.(mini-ZAT) Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers ouders adviseren over instanties waar ze met hun opvoedingsvraag terecht kunnen. Wij werken met name nauw samen met de JOOB en jeugdverpleegkundige vanuit het consultatiebureau. In de toekomst willen we steeds meer tot één samenwijs beleid.

2.8 Oudercommissies

Er is een actieve centrale oudercommissie, waarin vertegenwoordigers van alle vestigingen zitting hebben! De oudercommissie heeft van elke locatie een of meerdere afgevaardigden.

Zij komen regelmatig bij elkaar en worden betrokken bij de ontwikkelingen van eigen locaties rondom GGD-controles, pedagogisch en andere beleidszaken, uitbreiding enz.. Vanuit de oudercommissies worden ouders uitgenodigd voor een centraal Klik-overleg. Hierin worden voornamelijk (meer)jarenplannen, de begroting (tariefstelling) en het jaarverslag besproken.

Alle adviesaanvragen op organisatieniveau worden in de afzonderlijke oudercommissie teruggekoppeld en er wordt door iedere oudercommissie afzonderlijk een advies uitgebracht.

De Oudercommissie van Nono heeft regelmatig overleg met de pedagogisch manager om de voortgang en de doelen, die nagestreefd worden binnen Nono af te stemmen en activiteiten mee op te zetten waaronder ouderavonden.

Momenteel wordt er gezocht naar ouders die de oudercommissie vanuit deze locatie willen versterken.

2.9 Samenwerking

De begeleiding van kinderen in hun verschillende leeftijdsfasen vraagt niet alleen om een professionele en betrouwbare aanpak. Ook samenwerking met primaire ketenpartners is van essentieel belang. Een kind krijgt meer kansen om het optimale uit zijn eigen mogelijkheden te halen naarmate peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en onderwijs beter in staat zijn om samen adequaat in te spelen op de ontwikkelingsgang van het kind. Het kind is de spil in dat geheel.

School

Kindcentrum Nono is gevestigd in hetzelfde gebouw als de Willibrordusschool. De meeste kinderen die 4 jaar worden stromen door naar deze basisschool. Er vindt frequent overleg plaats tussen de samenwerkende partners.

Wanneer een kind naar school gaat, vindt er een overdracht plaats naar de school. Op deze manier kan een doorgaande ontwikkeling van het kind inzichtelijk worden gemaakt.

Per schooljaar wordt bekeken welke thema's en activiteiten gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd. De peuters krijgen dan de gelegenheid om naar de onderbouwgroep te gaan en mee te doen met thema-activiteiten. De start en afsluiting van het thema kan gemeenschappelijk worden uitgevoerd!

3.0 Doorvertaling pedagogische visie

3.1 Een veilige leefomgeving vinden

Een veilige leefomgeving vinden

Klik zorgt voor een veilige leefomgeving voor kinderen. De Klik omgeving biedt geborgenheid en houvast aan kinderen en maakt de wereld hanteerbaar. Deze kernwaarde is voorwaardenscheppend voor andere kernwaarden. Het maken van eigen keuzes bijvoorbeeld, ondersteunt Klik met een bepaalde inrichting van de ruimtes. Een vaste inrichting helpt kinderen overdachte en doelbewuste beslissingen te nemen tijdens het vooruitkijken. De kaders worden natuurlijk bepaald door veiligheidsmaatregelen en hygiëne maatregelen volgens de afspraken binnen Klik.

Deze kernwaarde heeft alles te maken met het vinden van 'veilige plek om op te groeien'. Wij bieden kinderen een veilige basis, een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. De pedagogisch medewerker heeft een warm contact met het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Wat we hiermee willen bereiken is *sociaal-emotionele veiligheid*.

Naast een goed dagritme en plezier in eten en drinken (denk aan gezondheid, hygiëne en het voedingsbeleid) is nog iets belangrijk voor het bereiken van sociaal-emotionele veiligheid: het opbouwen van vertrouwde relaties, met de kinderen en tussen ouders en pedagogisch medewerker.

- Er vindt bijvoorbeeld een intake plaats. We geven het kind en de ouders ruimte om gevoelens te uiten en te delen (bijvoorbeeld bij het uit handen geven van een kind) en er is een afscheidsritueel (van ouders, groep, bij overgang school).
- Kinderen krijgen de gelegenheid te wennen, leren respect te hebben voor autonomie. Er is veel aandacht voor 'praten, uitleggen en luisteren naar elkaar', voor 'grenzen stellen en rituelen maken', voor het 'inlevingsvermogen en de initiatieven van het kind' en voor 'persoonlijke emoties en ervaringen.
- Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.1.1 De kennismaking met de groep

Als het kind voor het eerst naar de dagopvang komt dan vindt er altijd een intakegesprek plaats waarbij ouders en kind kennis kunnen maken. Tijdens dit gesprek wordt de basis gelegd voor het vertrouwen van de ouder in een goede opvang van het kind. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die belangrijk zijn om te weten van het kind en de thuissituatie. Hoe wil het kind getroost worden, hoe reageert het kind op bepaalde situaties en is het kind ergens bang voor, is er sprake van medicijngebruik etc. De ouder krijgt uitleg over de gang van zaken bij de dagopvanggroep waar het kind geplaatst wordt. Er worden over en weer afspraken gemaakt. De medewerkster zorgt ervoor dat andere pedagogisch medewerkers van de groep van de inhoud op de hoogte worden gesteld.

3.1.2 Wennen in de groep of een overstap maken

Beschrijving van wenbeleid

De basis voor een vertrouwensrelatie tussen ouders, kind en pedagogisch medewerker wordt gevormd in de eerste periode dat het kind op het kinderdagverblijf komt. Het is belangrijk dat het contact zorgvuldig wordt opgebouwd met de pedagogisch medewerkers en met name met de mentor van het kind.

Instream nieuwe kinderen

Nieuwe kinderen kunnen voorafgaand aan de plaatsingsdatum 2 keer boventallig op de stamgroep/basisgroep wennen voor de duur van maximaal één dagdeel per keer. In principe vindt dit plaats op de rustige dagdelen, zodat ouder en kind alle aandacht krijgen. Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt afgeweken van deze wenprocedure en worden de aangepaste afspraken schriftelijk vastgelegd.

Voor het wennen bij doorstroom wordt rekening gehouden met het kind en met de situatie. Als een kind overstapt naar een andere groep binnen de locatie kan het wenproces tijd nodig hebben.

Een kind krijgt de ruimte om stap voor stap te wennen aan de gewoontes, rituelen en ritmes van de volgende groep.

Stap 1: Vertrouwd raken met de ruimte

Samen met een vertrouwde pedagogisch medewerker gaat het kind een keer spelen in de nieuwe groep of het mag een keer helpen bijvoorbeeld om iets te halen op die groep.

Stap 2: Vertrouwd raken met de pedagogisch medewerkers en kinderen van de volgende groep. In de maand voorafgaande aan de definitieve plaatsing gaat het kind een aantal momenten wennen bij de volgende groep. In het wenschema wordt rekening gehouden met de mate van impact voor het kind en de diverse momenten van de dag zoals activiteiten, eten en slapen.

Tijdens het 1e moment gaat het kind bijvoorbeeld eerst tijdens het spelen een keer kijken op de nieuwe groep. De tweede keer kan een kind dan bijvoorbeeld tijdens een tafelmoment gaan wennen. En daarna kan het kind een keer een heel dagdeel wennen en ook nog een keer slapen en dan op de nieuwe groep door de ouders weer opgehaald worden.

Dit wennen gebeurt altijd op de vaste dagdelen dat het kind gebruik maakt van de opvang. Met ouders wordt het wenschema besproken en zij krijgen dit schriftelijk of digitaal aangereikt.

Kindcentrum Nono bestaat uit drie groepen dagopvang met peuterarrangement en twee groepen BSO.

De basis voor een vertrouwensrelatie tussen ouders, kind en pedagogisch medewerker wordt gevormd in de eerste periode. Wanneer een kind voor het eerst naar Kindcentrum Nono gaat, zal zorgvuldig contact opgebouwd worden met de pedagogisch medewerker. Het vertrouwen zal hierdoor toenemen.

Dit doen we als volgt;

Tijdens de eerste periode is het belangrijk dat kinderen hun plek krijgen. Hiervoor moet veel aandacht zijn. We hanteren hierbij de volgende pedagogische middelen;

- we begroeten het kind bij de naam
- we zijn attent op hoe het kind zich voelt, gunnen het kind de tijd om zijn emotie te verwerken en sluiten onze reactie aan op wat het kind aangeeft
- terugkerende rituelen, begroeten, ouder uitzwaaien, spelen
- het kind afleiden door spelmateriaal aan te bieden of iets te laten doen wat het kind leuk vindt
- meespelen, samenspel tussen pedagogisch medewerker en het kind of mogelijkheden bieden voor groepsspel

We vragen de ouders;

- duidelijk te zijn in het afscheid, en wanneer een kind het moeilijk heeft, om het kort te houden
- een korte overdracht over het kind wat van belang is voor de pedagogisch medewerker
- het tijdig informeren van een wijziging in de opvang, zoals bv bij ziekte of een vakantiedag

Beleid over het gebruik van kinderopvang tijdens extra dagdelen

Mochten ouders willen dat hun kind een extra dagdeel komt, dan wordt er als eerste gekeken of het in de eigen groep mogelijk is. Wanneer dit niet mogelijk is, is er geen mogelijkheid om het kind extra op te vangen op deze locatie.

Wanneer een locatie groter is en er zijn meerdere stamgroepen, dan is er de mogelijkheid dat een kind in een andere stamgroep/basisgroep geplaatst wordt binnen de locatie. Hiervoor vragen wij schriftelijke toestemming van ouders.

De opvang tijdens extra dagdelen is hetzelfde als tijdens de dagdelen dat het kind normaal gesproken komt.

3.1.3 Overgang naar school

Kindcentrum Nono en basisschool Nono werken nauw samen en plannen indien mogelijk gezamenlijke activiteiten, waarbij de peuters en kleuters elkaar ontmoeten. Op deze wijze leren de kinderen elkaar spelenderwijs kennen en raken de peuters al enigszins vertrouwd met school, zodat de uiteindelijke overstap soepeler zal verlopen.

Voor de overgang naar school is er een overdrachtsformulier met bijbehorend protocol opgesteld. Dit formulier is bedoeld om belangrijke informatie over de ontwikkeling van de peuter op eenduidige wijze over te kunnen dragen naar de betreffende basisschool. Indien nodig vindt er een gesprek plaats tussen de huidige mentor en toekomstige leerkracht. Op deze manier kan een doorgaande ontwikkeling inzichtelijk worden gemaakt.

Het contact met de ouders is hierbij van essentieel belang; de privacy moet gewaarborgd zijn en de overdracht vindt pas plaats na toestemming van de ouders.

3.1.4 Inrichting

De ruimtes zijn zo ingericht dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd bieden zij hen in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken.

Wij zullen daarom inrichten met diverse hoeken:

Poppen- en huishoek

Onze poppen- en huishoek is royaal van opzet omdat er doorgaans veel spelhandelingen plaatsvinden. Er is voldoende materiaal om een rollenspel mogelijk te maken, zoals meubilair, poppen, een keukentje en wasmachine. De kasten nodigen uit om alle spullen netjes op te ruimen.

Autohoek of bouwhoek

Onze auto's staan op een mat waar de kinderen er lekker mee kunnen rondrijden, maar meestal wordt er ook gebruik gemaakt van het vrije oppervlak van de vloer. Hier kunnen de kinderen met blokken bouwen en andere materialen.

Themahoek

Deze hoek wordt steeds aangepast aan het thema. Tijdens Sinterklaas staat er bijvoorbeeld een stoomboot waar de kinderen echt in kunnen zitten en in de zomer zetten we er een tentje op.

Knutseltafel – hoek

De (dagelijkse) knutselactiviteiten vinden altijd plaats aan deze grote tafel.

Kast met ontwikkelingsmaterialen

In deze kast staan vooral materialen om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren. Kinderen kunnen deze zelfstandig pakken en er aan tafel mee spelen.

Natte hoek

In de sanitaire ruimte zijn emmertjes, gietertjes en ander speelmateriaal om lekker met water te kunnen spelen binnen. De wasbak hangt op kinderhoogte en is ideaal hiervoor.

Gymzaal:

In deze ruimte kunnen de kinderen even hun energie kwijt. Heerlijk even rennen, spelen met de ballen, dansen op muziek, beweeg spelletjes of bijvoorbeeld leren hoe je over een bank loopt. In overleg met school maken wij hier gebruik van. Iedere peuter groep heeft zijn eigen tijdstip. Er wordt geen gebruik gemaakt van de klimtoestellen.

Buitenspeelplaats

Hier kunnen de kinderen heerlijk fietsen, ballen, in het zand spelen, etc. Vanwege het medegebruik van de buitenspeelplaats met de peuterspeelzaal, zijn er afspraken gemaakt worden over o.a. gebruik van fietsen en hoe verantwoordelijkheid is ten aanzien van de kinderen. Deze afspraken zijn vastgelegd in de huisregels. Voor de oudere kinderen is de mogelijkheid om de speelplaats van de school te gebruiken.

3.1.5 Dagindeling

Vooraf voor het jonge kind zijn dagelijks terugkerende herkenningspunten belangrijk. Het jonge kind leert het verloop van het dagdeel kennen door een vaste indeling. De kring, het samen spelen en gezamenlijk eet- en drinkmoment biedt structuur.

De baby's volgen hun eigen ritme gedurende de dag. Pas wanneer ze groot genoeg zijn, volgen ze onderstaand ritme. Gaande weg worden de kleintjes in hun ontwikkeling gestimuleerd met kortstondige activiteiten.

Het dagritme dat hieronder is beschreven is 's ochtends gericht op het werken met het VVE programma, zoals dat aan de peuters vanaf 2 jaar wordt aangeboden.

Het peuterarrangement wordt dan aangeboden. Het stimuleren van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid lopen als een rode draad door het programma van de dag evenals het ontwikkelingsgericht werken.

Het VVE programma wordt op basis van een thema aangeboden, waarbij de taalontwikkeling gestimuleerd wordt en per thema het aanleren van bepaalde woorden, passend bij de leeftijd van de peuter worden aangeboden. Daarnaast worden de kinderen spelenderwijs ook in contact gebracht met de school en gaan regelmatig op bezoek bij de onderbouw.

Kringmoment

Het kringmoment vormt een vast onderdeel tijdens de ochtend en de middag, zowel bij de baby's als bij de oudere kinderen tot en met 12 jaar.

Tijdens dit moment wordt voorgelezen, zingen we liedjes en doen kringspelletjes die bij het thema passen. Er zijn relevante, tastbare voorwerpen aanwezig die worden besproken. De kinderen maken kennis met verschillende thema's, gevoelens, speciale gebeurtenissen en krijgen de gelegenheid om zich te uiten. Ook wordt het kringmoment gebruikt om gezamenlijk te eten en te drinken. Dit alles biedt structuur, vergroot het saamhorigheidsgevoel, geeft vertrouwen en vergroot hun fantasie!

Dagopvang:

- 07.30-09.00 De kinderen worden gebracht en er is gelegenheid voor ouders voor een overdracht.
- 09.00-09.30 Vrij spel, waarbij aandacht besteed wordt aan het sociale gedrag van de kinderen. Hoe reageren de kinderen op elkaar en met welk spel houden de kinderen zich bezig.
- 09.30-10.00 We gaan gezamenlijk opruimen en daarna fruit eten, dit doen we samen in de kring. Kinderen laten vertellen over wat hen bezig houdt, liedjes zingen en voorlezen uit een (thema)boekje, worden vaak aan dit rustmoment gekoppeld. Aan het einde van dit moment krijgen de peuters uitleg over de activiteiten n.a.v. het thema.
- 10.00-10.30 Activiteiten in kleine groepjes.
- 10.30-11.30 Kringspel, buiten spelen, vrij spel
- 11:30-11:45 worden de kinderen van het peuterarrangement opgehaald
- 11.30-12.30 Samen tafel klaarmaken, handen wassen en eten.

- 12.30-14.30 Rusttijd of slaaptijd. De kinderen krijgen een schone luier of gaan naar de wc. De kinderen die een middagslaapje moeten doen gaan naar bed. De andere kinderen blijven in de groep spelen.
- 14.30-15.15 De kinderen komen uit bed, krijgen een schone luier of gaan naar de wc. Daarna vindt het kringmoment plaats! De kinderen krijgen drinken en een tussendoortje aan tafel en er wordt gezongen.
- 15.15-17.00 Dan gaan de kinderen vrij spelen, binnen of buiten en soms wordt er nog een activiteit gedaan.
- 16.30-17.00 De kinderen krijgen wat te drinken en nog iets te knabbelen.
- 17.00-18.30 De ouders komen om hun kind te halen. Er vindt een korte overdracht plaats tussen ouders en pedagogisch medewerker.

BSO:

7.30 – 18.30 uur Kinderen worden gebracht en bijzonderheden worden doorgegeven. Meestal worden er rustige activiteiten aangeboden om kinderen voor schooltijd een prettige start van de dag te bieden. Als het weer het toelaat, vinden veel kinderen het prettig om nog even buiten te spelen en hun vriendjes te ontmoeten!

15.30-18.30 De BSO-kinderen komen uit school. Ze worden opgevangen in de aula en gaan samen met de pedagogisch medewerker naar de speelhal of de groepsruimte (al naar gelang het kind aantal). De dag wordt nabesproken en daarna kunnen de kinderen kiezen uit de activiteiten en spelmogelijkheden die er zijn.

16.30-17.00 De kinderen krijgen wat te drinken en nog iets te knabbelen.

17.00-18.30 De ouders komen om hun kind te halen. Er vindt een korte overdracht plaats tussen ouders en pedagogisch medewerker.

Kindertijd

Het kind en de kinderen centraal stellen betekent voor pedagogisch medewerkers van Nono dat er voldoende tijd is voor het begeleiden en ontwikkelen van kinderen. Er is tijd nodig om de kinderen te volgen, het spel te begeleiden en om, zo nodig, extra impulsen te geven. We delen onze dagen daarom zo in dat er zo veel mogelijk tijd en aandacht is voor de kinderen. Dit noemen we bij Klik 'kindertijd'. In de kindertijd staat voor kinderen spelend leren centraal.

3.1.6 Voeding en dieet

Een dagritme wordt mede bepaald door de vaste tijden waarop we gezamenlijk eten en/of drinken. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken maar ook om het contact met elkaar. We stimuleren een sfeer van gezellig samenzijn en een rustmoment op de dag. Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen. Alle kinderen dienen gedurende de maaltijd wel aan tafel te blijven zitten.

Bij het samen eten wordt aandacht besteed aan eenvoudige tafelmanieren. Het voorbeeld van de pedagogisch medewerker en de oudere kinderen speelt hierbij een belangrijke rol.

Buiten de gezamenlijke momenten kunnen kinderen aangeven of zij meer en op andere momenten willen drinken. Hier wordt geen grens aan gesteld, de behoefte aan drinken kan per kind verschillen.

Mag het kind vanwege een allergie of geloofsovertuiging bepaalde producten niet eten dan kan dit aangegeven worden in het intakegesprek. Het is mogelijk dat we de ouder vragen zelf zorg te dragen voor alternatieve producten. We streven ernaar, om het kind met een dieet tijdens een bijzondere of feestelijke dag zoveel mogelijk mee te laten genieten door aangepaste traktaties aan te bieden.

Fruit

Het verse (seizoen) fruit wordt in kleine stukjes verdeeld. We kiezen ervoor om de stukjes gewassen fruit met schil te geven, omdat dit goed is voor de tanden, mondmotoriek en darmwerking. De stukjes fruit gaan via een schaal de tafel rond. Naast het eten van het fruit vinden wij het net zo belangrijk dat

kinderen op deze manier leren delen en op hun beurt te wachten.

Lunch

Tijdens de lunch wordt er eerst een boterham met hartig beleg aangeboden, zoet beleg wordt beperkt aangeboden. Bij Kindcentrum Nono smeren de kinderen als ze het kunnen zelf hun boterhammen of ze worden daarbij geholpen. Bij het samen eten wordt aandacht besteed aan eenvoudige tafelmanieren. Het voorbeeld van de pedagogisch medewerker en de oudere kinderen speelt hierbij een belangrijke rol. Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen. Alle kinderen dienen gedurende de maaltijd wel aan tafel te blijven zitten.

Naast het brood en de melk wordt er regelmatig wat extra aan de broodmaaltijd toegevoegd in de vorm van een knakworst, soep, tosti, etc.

Snoepen

De keuze om (thuis) te snoepen laten we aan de ouders, maar op de dagopvang kiezen we bewust voor gezond 'snoep', weinig zoet en mager beleg en zo min mogelijk kleurstoffen. Afwisseling voor de ontwikkeling van de smaak en het binnenkrijgen van verschillende voedingsstoffen is erg belangrijk. Met feestdagen kunnen we een uitzondering maken.

3.1.7 Hygiëne en veiligheidnormen

Met betrekking tot de veiligheid en hygiëne handelen we volgens het protocol '*Een veilig en gezond binnenmilieu*'. Wij voeren jaarlijks de risico inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit. Jaarlijks controleert de GGD; de rapportage hiervan is op de website te vinden. In de avonduren of zoveel mogelijk op momenten dat er geen kinderen aanwezig zijn wordt er schoongemaakt. Verder worden alle ruimtes dagelijks geventileerd en mag er binnen de kinderopvang niet worden gerookt!

3.1.8 Ziekte

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot zijn/haar normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang. Bij de groepsopvang kan het niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de groep.

De richtlijnen van de RIVM worden door de pedagogisch medewerkers gehanteerd bij het bepalen of een kind bij

ziekte thuis dient te blijven. Wanneer het kind gedurende de dag op het kinderdagverblijf ziek wordt zal de ouder telefonisch ingelicht worden.

In samenspraak met de ouders bepalen de pedagogisch medewerkers wat op dat moment in het belang van het kind en van de groep de beste oplossing is. Is het kind echt niet in orde of denken we dat het kind koorts heeft dan overleggen we met de ouders of ze het kind komen halen.

De kinderopvang valt vanaf november 1999 onder de infectiebestrijdingwet. Dit betekent dat we verplicht zijn om bepaalde besmettelijke ziektes zoals bijv. diarree, geelzucht en huidaandoeningen te melden bij de GGD. Is er sprake van een besmettelijke ziekte dan maken we dit altijd kenbaar via schriftelijke informatie hierover op de toegangsdeur. Indien nodig informeren we de ouders via een brief. Met betrekking tot ziekten zijn de door de RIVM gestelde richtlijnen en aanbevelingen voor ons uitgangspunt van handelen. Het toedienen van medicijnen gebeurt alleen op doktersadvies, waarna het formulier '*ouderverklaring medicijnverstrekking*' ingevuld en door de ouder ondertekend dient te worden. Zie voor meer informatie het protocol '*omgaan met zieke kinderen*'.

3.1.9 Ongeluk(jes)

In de ontdekkingsdrang van het kind kan een ongelukje in een klein hoekje zitten. Wanneer het kind op het kinderdagverblijf een ongeval krijgt, zullen we afhankelijk van de ernst ervan, stappen ondernemen. Er bevindt zich een EHBO trommel waarvan de inhoud afgestemd is op de GGD voorschriften en een informatiewijzer met betrekking tot de meest voorkomende kinderziektes en EHBO instructies. Per kwartaal vindt er een inventarisatie plaats van de EHBO dozen en deze worden waar nodig aangevuld.

Er is een naslagwerk aanwezig (**Gezondheidsrisico's in het kindcentrum/naschoolse opvang van de RIVM**) die gebruikt kan worden bij vragen die betrekking hebben op de gezondheid van kinderen.

Inmiddels hebben verschillende pedagogisch medewerkers de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Elke pedagogisch medewerker volgt een cursus kinder-EHBO en jaarlijks volgt er een herhalingsles.

3.1.10 Brandbeveiliging en brandoefening

Het kindcentrum heeft een vergunning van de brandweer. Dit betekent dat aan alle brandveiligheidseisen van de brandweer is voldaan. Aanvullend op deze eisen bestaat er een calamiteitenplan waarin uitgebreide instructies vastgelegd zijn aangaande een brand- en ontruimingsplan. De pedagogisch medewerkers zijn hiervan op de hoogte. Verschillende pedagogisch medewerkers hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Het is dan belangrijk dat alles goed op elkaar is afgestemd! Jaarlijks wordt er 2x een ontruimingsoefening gehouden.

3.2 Ontdekken van eigen talenten, leren eigen keuzes maken en zelfvertrouwen opbouwen

Ontdekken van je eigen talenten

Klik stimuleert het onbewuste leerproces van kinderen actief en positief. Dit doen we vanuit de gedachte dat het voor ieder kind prettig is om vanuit zijn eigen kracht bezig te zijn. Als baby ontdek en leer je onbewust, elke dag iets nieuws. Dat geldt eigenlijk voor iedereen, een heel leven lang. Als baby is het nog een hele ontdekking dat je het talent hebt om te lachen, geluid te maken, te kruipen en te lopen. Naarmate een kind ouder wordt zie je steeds beter welke talenten een kind bij zichzelf ontdekt. Als pedagogisch medewerker van Klik speel je hierop in, actief en positief.

Eigen keuzes maken

Klik ondersteunt spelenderwijs de ontwikkeling in het maken van eigen keuzes. Het is soms verbazingwekkend hoe vroeg kinderen al eigen keuzes willen maken. Het komt voor dat een eenjarig kind al duidelijk aangeeft dat het sommige kleertjes niet aan wil hebben. Eigen keuzes kunnen maken is een belangrijk onderdeel van het zelfstandig worden. Klik medewerkers stimuleren het leren maken van keuzes door in te spelen op het speel- en leergedrag bij kinderen.

Zelfvertrouwen opbouwen

Klik vindt het belangrijk dat pedagogisch medewerker aandacht hebben voor wat een kind doet met zijn eigen talenten. Het uitgangspunt is dat als een kind zijn eigen talenten goed kan benutten het in staat is om zelfvertrouwen op te bouwen. In de ontwikkeling van een kind zijn er heel veel klein stapjes vooruit, die waardering verdienen. Het kind ontvangt van de medewerkers de waardering die het verdient. Meer waardering voor je talenten zorgt voor meer zelfvertrouwen.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met een 'plek om te spelen en te ontdekken'. Kinderen hebben de natuurlijke neiging om al spelend de wereld om hen heen te ontdekken. In dat spel en in de omgang met volwassenen en kinderen om hen heen,

ontwikkelen kinderen zich. Klik helpt kinderen om hun *persoonlijke competenties* te ontwikkelen.

Wij vinden het belangrijk om ieder kind als individu te zien en te aanvaarden zoals het is. Ieder kind is anders en ieder kind heeft een andere achtergrond. Wij respecteren deze achtergrond en accepteren hiermee het kind.

Wij benaderen kinderen positief, welwillend en zorgzaam en moedigen het zoveel mogelijk aan in wat het onderneemt. Jonge kinderen hebben het nodig om bevestigd te worden in hun kunnen; dat geeft hen zelfvertrouwen. We laten kinderen eigen keuzes maken, conflicten zoveel mogelijk zelf oplossen waarbij de pedagogisch medewerker een begeleidende rol heeft.

We hebben met veel verschillende kinderen te maken, ieder met hun individuele behoeften. Wij vinden het belangrijk om naast de sociale vaardigheden ook de individuele ontwikkeling bij kinderen te stimuleren.

Bij deze kernwaarden en voor het realiseren van het ontwikkelen van persoonlijke competenties besteden we aandacht aan de volgende punten:

- Lichaamsbesef (structuur en rituelen bij het verschonen, plezier in je eigen lijf door aanraking, zelfbesef, seksualiteit, zindelijkheid.
- Gevoel van 'Ik mag er zijn', 'Ik mag het zeggen', 'Ik mag het zelf doen'.

Binnen deze context is aandacht voor de ruimtes (inrichting, speciale ruimten als bijvoorbeeld een bouwhoek of een huishoek) en het spel, activiteiten aanbod en spelmateriaal (gevarieerd, keuze op basis waarvan) erg belangrijk.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.2.1 Zelfredzaamheid

De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door het te helpen het zelf te doen, bijvoorbeeld bij het aandoen van de jas. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. We vragen het kind ook mee te helpen bij het opruimen van het speelgoed of afruimen van de tafel.

3.2.2 Lichaamsbesef

Bij het ontdekken van *wie ben ik* hoort ook het lichaamsbesef. Hoe ouder het kind wordt, hoe bewuster het zich zal gaan worden van het eigen lichaam. Wij vinden het belangrijk het kind de ruimte en het respect te geven hun lijf te mogen ontdekken. Het verschonen en verzorgen zijn momenten waarop je heel direct met het kind bezig bent; vertrouwen speelt daarom een grote rol. Dit vertrouwen bevorderen wij door middel van praten met de kinderen over wat we doen en waarom.

We vinden het belangrijk hoeken te creëren waar matten of kussens liggen waarop kinderen met elkaar kunnen stoeien, kroelen, knuffelen. Peuters krijgen op een gegeven moment veel belangstelling voor hun lichaam en gaan daarmee experimenteren. Ze spelen het geliefde 'doktertje'. Wanneer een kind het spel als niet prettig ervaart is dat een duidelijke grens voor zichzelf en de ander, welke onmiddellijk gerespecteerd dient te worden. We vinden het enerzijds belangrijk afstand te bewaren en respect te tonen voor hun behoefte aan intimiteit, anderzijds vinden we het belangrijk zeer goed overzicht te houden op de situatie.

3.2.3 Zindelijkheid

Bij het zindelijk worden gaan we ook uit van het lichaamsbesef van het kind. Het kind wordt zindelijk wanneer het daar zelf aan toe is. In het kindcentrum raakt het kind geïnteresseerd in het toiletgebeuren, doordat het andere kinderen naar de wc ziet gaan. De voorbeeldfunctie van de andere kinderen speelt een grote rol. De pedagogisch medewerker zal het kind prijzen en belonen voor elke stap die het zet op weg naar het zindelijk zijn. We gebruiken nooit dwang; dit helpt niet of werkt zelfs averechts.

3.2.4 Voor en vroegschoolse educatie met Peuterplein

Binnen Kindcentrum Nono richten wij ons op VVE (voor en vroegschoolse educatie). Bij Kindcentrum Nono werken we met Peuterplein. We starten dagelijks in een kring. Tijdens het kringmoment lezen we voor en krijgen kinderen alle ruimte om hun verhaal te vertellen. Ook bespreken we het dagritme en het programma van die dag door met de kinderen. Als hulp en herkenningsmiddel worden er pictogrammen met het dagritme gebruikt.

Onder 3.1.5. dagindeling kunt u een indruk krijgen van de manier waarop wij gaandeweg de ochtend en de hele dag de peuters begeleiden.

Peuterplein

Met de methode Peuterplein stimuleren de pedagogisch medewerkers de peuters in hun ontwikkeling op het gebied van taal, motoriek, voorbereidend rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en muziek. Peuters zijn enorm nieuwsgierig. Zeker in de leeftijd van 2 tot 4 jaar gaan ze de wereld om hen heen ontdekken. Met Peuterplein spelen de pedagogisch medewerkers volledig in op die nieuwsgierigheid. Met Peuterplein leren de kinderen spelenderwijs. Door samen te zingen, bewegen, lezen, praten en werken helpen de pedagogisch medewerkers de peuters steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Maar met Peuterplein dagen zij ze ook uit om zelf op zoek te gaan naar nieuwe spelvormen en activiteiten.

De activiteiten van Peuterplein worden geboden in 8 verschillende thema's. De onderwerpen van de thema's liggen dicht bij de belevingswereld van het kind met steeds een themaverhaal zoals bijvoorbeeld: lente, water, dieren. De thema's die gehanteerd worden sluiten aan bij de thema's van de basisschool. Het is de bedoeling om als volgende stap dit schooljaar te komen tot gezamenlijke thema's met de basisschool die gezamenlijk geopend en afgesloten d.m.v. een activiteit op de basisschool. Tijdens de thema's worden verschillende activiteiten aangeboden waarbij steeds één ontwikkelingsgebied het belangrijkste is bijvoorbeeld: rekenen of beweging.

We gebruiken materialen als prentenboeken, een schootboek echte materialen uit het dagelijkse leven en leuke een handpop, de nieuwsgierige kraai "*Raai*". Kraai woont in zijn boom in het dagverblijf. De boom kleurt mee in elk thema. Bij de boom is ook een groot nest voor de kinderen, een knusse en gezellige voorlees/vertel kring. De pedagogisch medewerkers brengen de kraai "*Raai*" tot leven en laat hen spelen met de kinderen, ze uitdagen en ze voorbereiden op de basisschool.

Door alle thema's en activiteiten wordt gewerkt aan vier sociaal emotionele gebieden:

- zelfkennis
- zelfvertrouwen
- rekening houden met anderen
- samen spelen en werken

Via ouderbrieven van Peuterplein worden ouders betrokken worden deze thema's en activiteiten.

3.2.5 Spel

Spel is erg belangrijk omdat de kinderen zich hierdoor verder ontwikkelen. We hebben 1 te maken met diverse spelvormen die steeds van toepassing zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen:

Bewegingsspel

Dit is spel waarin kinderen zich uitleven d.m.v. bewegen. Dit kan zijn door te glijden, klimmen, springen, dansen. Dit gebeurt in de groepsruimte, maar ook in de speelzaal, gymzaal of buiten. Hierbij staat de (grof)motorische ontwikkeling centraal.

Doen alsof spel

Hierbij worden veelal dagelijkse situaties nagespeeld. Zowel taal als fantasie spelen vaak een belangrijke rol. Dit spel gebeurt meestal in de huishoek, maar kan ook op andere plaatsen in de ruimte of buiten plaatsvinden. De belangrijke ontwikkelingsgebieden hierbij zijn : taal-, sociale-, cognitieve- en motorische ontwikkeling.

Spel met beleven en verwerken

Dit is spel waarbij kinderen emotionele gebeurtenissen verwerken. Soms worden emotionele gebeurtenissen nagespeeld, waarbij het kind de rol aanneemt van de veroorzaker van de angst of emotie, bijvoorbeeld dokter of tandarts. Maar ook emoties zoals boosheid en verdriet kunnen zo worden uitgespeeld en verwerkt. Hierbij staat vooral de persoonlijke en emotionele ontwikkeling van de kinderen centraal.

Spel met materialen

Bij dit spel maken de kinderen vrij gebruik van de aangeboden ontwikkelingsmaterialen. Hierbij staat vooral de cognitieve ontwikkeling van de kinderen centraal evenals de fijn motorische- en creatieve ontwikkeling.

Spel met regels

Dit zijn vooral gezelschapspelletjes die wij gezamenlijk met de kinderen doen. Hierbij leren kinderen dat er regeltjes aan het spel verbonden zijn, zoals wachten tot je aan de beurt bent. Ook leren de kinderen goed te luisteren en wordt er veel aan taal gedaan. De sociale-, taal- en cognitieve ontwikkeling staan hierbij centraal.

Kringspel

Dit is een spel waarbij interactie met kinderen heel voornaam is. Dit is het gerichte spel in het thema. Deze worden tijdens het maken van de thema programma's afgesproken, zodat er bij iedere stap van het thema een spel is.

Iedere keer dat de kinderen bij ons komt, krijgen de kinderen te maken met al deze vormen van spel. Om daadwerkelijk alle kinderen deze vormen van spel te laten beleven zullen wij daar de kinderen in stimuleren en begeleiden.

Om het spel verder te verrijken, observeren we de kinderen ter plaatse zodat we zien hoe de spelsituatie op dat moment is. Op deze manier weten we op wat voor niveau een kind speelt en hoe we zinvol kunnen begeleiden.

Het is vooral van belang dat wij meegaan in de sfeer en de loop van het spel om van daaruit als medespeler die suggesties te doen die verrijkend werken. Dit kan o.a. door in de poppenhoek mee te gaan spelen en de communicatie tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerker gaande te houden en te verrijken. Als kinderen nog niet spelen kun je het spel vaak op gang brengen door voor te spelen.

3.2.6 Activiteiten

Bij het aanbieden van activiteiten gaan we uit van de belevingswereld van het kind. Liever nog laten we alles wat we met de kinderen ondernemen voortkomen uit de inbreng van het kind; het kind als inspiratiebron. Het kind is een individueel en sociaal wezen. Het heeft behoefte aan momenten van alleen zijn en aan momenten van samen zijn. Het kind mag zelf kiezen of het deel wil nemen aan groeps- of individueel spel. De pedagogisch medewerker kan een kind wel aanmoedigen tot deelname en het daarbij ondersteunen. We kiezen voor open kisten, zodat het kind zelf het speelgoed kan pakken en zo zelf kan bepalen waar het mee wil spelen of wat het wil gaan ondernemen. We creëren hoekjes, zodat het kind daadwerkelijk en ongestoord tot spelen komt. De pedagogisch medewerkers verdelen zich dan over de verschillende activiteiten, zodat er overal voldoende begeleiding aanwezig is. Activiteiten worden regelmatig in themavorm aangeboden.

Bij de BSO krijgen de kinderen elke middag een programma aangeboden van activiteiten. Ook hier geldt dat het kind zelf mag kiezen of het wil deelnemen of niet. Kinderen bij de buitenschoolse opvang kunnen steeds kiezen uit verschillende activiteiten. We bieden soms meerdere activiteiten op een middag, zodat de kinderen kunnen kiezen. En in vakanties bieden we ook diverse workshops aan, die een hele dag kunnen duren.

Zo begeleiden we de kinderen in het leren kiezen en afronden waar je voor gekozen hebt. De activiteiten, workshops en cursus aanbod is zo samengesteld dat kinderen allerlei mogelijkheden kunnen ontdekken en uitproberen, om zo eigen interesse te ontwikkelen en te ontdekken waar hun talenten liggen. Of het nu creatief, sportief, expressief of natuurlijk is. Allemaal stapjes om als zelfverzekerd en succesvol burger in de maatschappij te komen staan.

Voorlezen

Bij ons leest de pedagogisch medewerker voor uit boeken met duidelijke afbeeldingen en korte zinnen, zodat de kinderen de situaties en bijpassende emoties herkennen. Zij mogen die verwoorden of op een andere manier uiten, zoals in toneelspel of creativiteit.

De kinderen ervaren dat zij dezelfde emoties kunnen hebben, dat 'vertrouwd' een veilig en fijn gevoel is en dat onbekend spannend kan zijn, maar door het te ervaren dit in een positief gevoel omgezet kan worden.

Creativiteit

De kinderen kunnen ieder dagdeel als zij dit willen met klei experimenteren, tekeningen of kleurplaten maken. Verder worden er in elk thema enkele creatieve bezigheden gedaan.

Hierdoor vergroten en verdiepen kinderen hun wereld en neemt hun zelfvertrouwen toe. Het biedt mogelijkheden om met, maar ook tijdens het werken met creatief materiaal hun gevoelens te uiten, te versterken, te verminderen, hun fantasie te ontwikkelen. Daarnaast kan de pedagogisch medewerker bewust materiaal aanbieden wat de fijne motoriek stimuleert. Het kind gaat verven, plakken, knippen, kralen rijgen (oog –hand coördinatie), insteekmozaïek. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen hun eigen werkje maken.

Buiten spelen

Buiten kan het kind rennen, springen, glijden, fietsen, steppen, hoepelen en met de bal spelen. Hierdoor wordt mede de grove motoriek ontwikkeld.

3.2.7 Taalontwikkeling

Taal is een belangrijk voertuig in de algemene ontwikkeling van kinderen. Het gaat er vooral om dat kinderen taal actief als communicatiemiddel gaan gebruiken om zich te

uiten en onder woorden te brengen wat hen bezighoudt. Een goede beheersing van de taal is noodzakelijk om kinderen goede, gelijke onderwijskansen te bieden.

De plaats van taal binnen ons kindcentrum uit zich in:

- Spontane gesprekken tussen pedagogisch medewerkers en kinderen; bijvoorbeeld tijdens het doen van activiteiten of fruit schoonmaken. Daarbij speelt het taalvoorbeeld (ABN) van de pedagogisch medewerker een cruciale rol.
- Interactief voorlezen en vertellen.
- Spelactiviteiten, vooral het *doen alsof spel*.
- In de kring liedjes en versjes zingen.

Beginnende geletterdheid

Onder beginnende geletterdheid verstaat men het spontane ontwikkelingsproces dat ontstaat doordat kinderen in contact komen met boeken en geschreven taal. Deze spontane processen zijn belangrijk en leggen de basis voor het leren lezen en schrijven. Het is nuttig allerlei materiaal aan te bieden waardoor kinderen zien dat er geschreven taal is.

Wij gebruiken hiervoor verschillende routines:

- Thema boek
Bij ieder thema staat een boek centraal.
- Interactief voorlezen

We gebruiken hiervoor vaak de boeken uit de themakist van de bibliotheek.

- Thematafel / vensterbank
Doetafel met speelmateriaal in het thema voor peuters.
- Boekenhoek
Algemene boeken die peuters zelfstandig mogen inkijken.

Beginnende gecijferdheid

Kinderen leren spelenderwijs, hier valt dus ook rekenen onder. Rekenen kan in drie domeinen worden onderverdeeld, waarvan er 2 toepasbaar voor peuters:

- Tellen
Hierbij gaat het om vergelijken, sorteren en verzamelen
- Meetkunde
Het gaat hierbij om kennis van het lichaam

Wij doen dit door een aanbod van voorleesboeken waarin tellen of het lichaam centraal staat en spelletjes waarvoor het gebruik van een dobbelsteen nodig is.

3.3 Deelnemen aan de samenleving en positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Deelnemen aan de samenleving

Klik wil, net als ouders en samenwerkingspartners, kinderen de vele aspecten van een positieve leefgemeenschap meegeven. We leven in een moderne, vaak hectische, prestatiegerichte samenleving. Een kind leert al snel dat zijn eigen welbevinden sterk afhankelijk kan zijn van de vriendschapsrelaties met andere kinderen en volwassenen om hem heen. Naar elkaar leren luisteren en aandacht hebben voor de ander is een vertrekpunt om kinderen en volwassenen bij elkaar te brengen. Je ontmoet elkaar thuis, bij Klik en wanneer je er op uit gaat.

Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Kinderen zijn nieuwsgierig en ontdekken in de kleinste hoekjes, de kleinste spinnetjes. Deze ontdekkingsdrang bij kinderen wil Klik vast houden door de natuurlijke leefomgeving een belangrijke plaats te bieden in het dagelijks aanbod. Voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen staat het onomstotelijk vast dat buiten zijn en buiten spelen een must is. Het contact met de natuur is voor heel wat kinderen niet meer vanzelfsprekend. Door van jongs af aan de waarde van de natuur te kennen, zal een kind ook gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek om samen te leven'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken.

De sociale ontwikkeling van kinderen is een belangrijk onderdeel van het groeien naar volwassen zijn. Daar helpen wij kinderen graag bij. Ieder mens komt in contact met anderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving.

Binnen Klik leren we kinderen deel te zijn van een groep. We leren ze samen delen/spelen/ervaren/werken/ruzie maken, opkomen voor zichzelf, aangeven wat prettig is en wat niet. We leren ze kiezen, zelfredzaam te zijn, om te gaan met belonen en corrigeren.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.3.1 Bijzondere gebeurtenissen

Bijzondere gebeurtenissen brengen gevoelens bij kinderen teweeg. Wij spelen we daar op in.

Feesten zoals verjaardag, Sinterklaas, Kerstmis en de komst van een broertje of zusje worden uitgebreid besproken. De pedagogisch medewerkers bieden dit als een gezellige en feestelijke gebeurtenis aan, waarbij bewust aandacht is voor de emoties van het kind. Als een kind jarig is, krijgt deze een feestmuts op en mag op de verjaardagsstoel in de kring zitten. We zingen verjaardagsliedjes, bieden het cadeautje aan en de jarige mag trakteren. Wij bieden aan om voor de traktatie te zorgen, maar wanneer ouders dit zelf willen verzorgen, adviseren wij een kleine, gezonde traktatie. Kinderen die niet graag in de belangstelling staan, geven wij de ruimte. Wij zingen wel, maar als zij dat liever willen, zitten zij op een gewoon stoeltje en hangt de muts aan de verjaardagsstoel. Peuters en kleuters geven elkaar een hand; samen een feestje vieren. Zij feliciteren de jarige door een hand te geven en "gefeliciteerd" te zeggen.

Ook is er ruimte voor minder leuke gebeurtenissen, zoals een scheiding of verlies van een dierbare. Wij vinden het vooral belangrijk dat de opvang een constante, vertrouwde en daardoor veilige factor blijft in het leven van het kind.

Voor een kind is het van groot belang dat ook deze gebeurtenissen bespreekbaar zijn. Wanneer een kind iets over de gebeurtenis zegt, laten wij hem vertellen en luisteren wij. We kijken of het kind m.b.v. boekjes of spel zich wil uiten. Wil een kind er niet over praten, dan laten wij dit zo en observeren wij of het kind ander gedrag vertoont. Indien noodzakelijk en mogelijk overleggen we met de ouders hoe te handelen.

3.3.2 Samen zijn, samen spelen

Doordat kinderen met elkaar in een groep opgroeien is er veel aandacht voor samen dingen doen; samen feestvieren, samen eten en drinken, samen spelen, samen opruimen etc. In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor- en rekening gehouden met ieder kind, zonder dat de andere kinderen daardoor in de verdrukking komen.

Kinderen leren dan ook al vroeg -in zekere mate spelenderwijs- rekening te houden met elkaar. We zien door de regelmatige omgang met elkaar dat er relaties tussen kinderen ontstaan, waar ze veel plezier en houvast aan beleven.

Uitgangspunten bij het opstellen van bepaalde groepsregels zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten, rekening houden met elkaar.

Dit doen we door leren deel te zijn van een groep:

- samen delen
- samen spelen
- samen ervaren
- samen werken
- opkomen voor jezelf
- aangeven wat prettig is en wat niet
- leren ruzie maken
- leren kiezen
- leren zelfredzaam te zijn
- belonen en corrigeren

Speelgedrag

Vanaf ongeveer 3-jaar is een kind in staat om alleen en parallel te spelen. Daarnaast ontstaat de behoefte aan samenspel.

Zo leert hij o.a. om te delen, rekening te houden met een ander en op zijn beurt te wachten.

3.3.3 Culturele verschillen en identiteit

Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze thuis andere gewoontes, taal, waarden en normen aangeleerd. Hier is respect voor. Alle kinderen zijn welkom. Dit zie je aan de ruimte, vieringen en bejegening van kinderen en ouders. Ook is er aandacht voor:

- de rol van taalverschillen
- het verschil in waarden en normen
- het gesprek tussen ouders en pedagogisch medewerker open houden

3.3.4 Natuurlijk buitenspelen

Blaadjes die ritselen in de wind, gras dat kriebelt onder je voeten of zand dat tussen je vingers doorglijdt. De pedagogisch medewerkers zien hoe dit kinderen stimuleert om te kijken, voelen en te proeven tijdens het buitenspelen met de groep. Als het weer het maar even toelaat, gaan de kinderen lekker buiten spelen. Omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden, maar ook omdat buiten spelen de zintuigen op een andere manier stimuleert dan binnen. Je ziet dat kinderen voortdurend indrukken opdoen om te leren en te ontwikkelen.

Bij Nono zijn wij trots op de prachtige tuin, waar kinderen heerlijk kunnen spelen en ontdekken waar de insecten in hun hotel logeren, de vlinders hun eigen struik hebben.

3.4 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel vindt Klik belangrijk. Vanuit een veilige leefomgeving, met stimulerend aanbod, maken kinderen steeds vaker en meer keuzes. Ze leren om op te komen voor zichzelf en krijgen daarin stap voor stap de mogelijkheid om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de andere kinderen binnen de groep te ontdekken. Zo leren kinderen vanzelf aan hoe ze een verantwoordelijke rol kunnen innemen binnen de samenleving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek waar kinderen in contact komen met anderen'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken (zie ook vorige paragraaf). In de omgang met kinderen binnen de kinderopvang zijn we voortdurend bezig met het overbrengen van de competenties die te maken hebben met *waarden en normen*. Met waarden bedoelen we dingen die we in de omgang met de kinderen belangrijk vinden. De norm is de gedragsregel die uit die waarde voortkomt.

Bij Klik nemen we deze kernwaarde serieus. We besteden aandacht aan 'voorbeeldgedrag', 'groepsregels', 'het oplossen van conflicten' en aan 'culturele verschillen en identiteit'.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.4.1 Respect

Bij Klik kunnen kinderen zichzelf zijn. Kinderen leren onder professionele begeleiding spelenderwijs zichzelf en de wereld om hen heen te ontdekken. Samenspelen met andere kinderen en volwassenen maakt hen spelenderwijs vertrouwd met de spelregels van samenleven. Wij benaderen het kind met respect voor:

- zijn behoeften op het gebied van verzorging, aandacht en genegenheid
- zijn ontwikkelingsdrang
- zijn wil om te leren en te ontdekken
- zijn mogelijkheden te leren verkennen, om eigen verantwoordelijkheid te dragen en zelfredzaam te worden
- zijn wens om zich prettig en veilig bij ons te voelen

Kortom, aandacht voor ieder kind als individu, met zijn eigen karakter en wil, met de leuke eigenaardigheden en bijzonderheden. Kinderen komen het best tot ontwikkeling als ze zich veilig en op hun gemak voelen. Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor het welbevinden van kinderen en begeleiden hen bij het spelend leren en ontdekken van de wereld. Ze hebben daar letterlijk en figuurlijk de ruimte voor nodig.

3.4.2 Voorbeeldgedrag

Wij vinden respect, betrokkenheid en begrip voor elkaar, belangrijke waarden. Voorbeeld zien doet volgen. Daarom is het belangrijk dat we ons als volwassenen ervan bewust zijn wat we doen, wat we zeggen en hoe we ons gedragen in bijzijn van het kind. Er zijn altijd meerdere pedagogisch medewerkers die deel uitmaken van een team. Dit betekent dat er altijd een sociale controle is tussen de pedagogisch medewerkers onderling. Kinderen zijn gevoelig en pakken verbale en non-verbale communicatie snel op. We leren het kind met respect om te gaan met materialen van hen zelf en dat van een ander.

3.4.3 Grenzen

We stellen grenzen in initiatieven van het kind wanneer:

- een activiteit gevaarlijk is voor het kind
- het een activiteit is waarbij meer hulp van een pedagogisch medewerker nodig is dan er op dat moment geboden kan worden
- het kind zichzelf niet onder controle heeft
- de activiteit van het kind de bezigheden van een ander kind onmogelijk maakt

Duidelijkheid is van groot belang. Om het ongewenste gedrag te stoppen, is het belangrijk om op één lijn te zitten en consequent te handelen. Gedrag van een kind kan storend of gevaarlijk zijn voor de ander of voor het kind zelf. Het kan zijn dat het ene kind wel iets aankan terwijl dit voor een ander kind niet geldt. Elk kind is anders, dit is ook afhankelijk van de leeftijd en de ontwikkeling van het kind. We respecteren de wil van het kind, maar dit betekent niet dat we er (direct) gehoor aan geven. Wanneer we gedrag of een activiteit moeten stoppen doen we dat zoveel mogelijk door de situatie uit te leggen.

3.4.4 Belonen en corrigeren

Het is voor een kind belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Door het vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de pedagogisch medewerkers leert het kind wat wel en niet kan.

De pedagogisch medewerkers benaderen het kind op een positieve manier en prijzen het gewenste gedrag. We spreken liever van corrigeren dan van straffen. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. Een methode die succes heeft is het afleiden van het kind. Het kind wordt een aantal keren gewaarschuwd, persoonlijk en rustig toegesproken. De mimiek van het gezicht van de pedagogisch medewerker is een hulpmiddel bij het overbrengen van de boodschap. De pedagogisch medewerker keurt gedrag af wanneer het belang van andere kinderen in het gedrang komt. Daarbij wordt het *gedrag* van het kind afgekeurd, niet het kind!

Pedagogisch medewerkers zijn terughoudend bij het ingrijpen in een conflict tussen groepsgenootjes zolang kinderen elkaar geen pijn doen of er onveilige situaties (kunnen) ontstaan. Heel vaak lost een conflict tussen kinderen zich juist snel op omdat er geen volwassene bij betrokken is. Lukt het de kinderen niet om de ruzie te beslechten, dan zal de pedagogisch medewerker een handje helpen. Dit kan door afspraken te maken met het kind als het bijvoorbeeld een krachtmeting betreft rond het gebruik van een stuk speelgoed; "eerst mag hij/zij op de fiets en dan mag jij".

De pedagogisch medewerker houdt rekening met de karaktersverschillen van de kinderen. Een minder weerbaar kind zal aangemoedigd worden en een nadrukkelijk aanwezig kind wordt afgeremd. Zo zal ook eerst het kind wat verdriet heeft getroost worden, voordat we het voorval met de betrokken kinderen bespreken.

Soms helpen waarschuwingen niet, blijft een kind ongevoelig voor opmerkingen of afspraken met de pedagogisch medewerker en gaat hij door met het ongewenste gedrag. Om het kind tot bezinning te brengen wordt gebruik gemaakt van een bekend middel; even apart op een stoel zitten. Gedurende enkele minuten zal het kind op een stoel plaats nemen welke iets is weggeschoven van de andere kinderen. Het kind wordt hierdoor even buiten het groepsgebeuren geplaatst en tot rust gebracht. Over het algemeen is dit een goede methode voor het kind om snel tot zichzelf te komen en weer over te gaan tot de orde van de dag.

3.4.5 Oplossen van conflicten

In een groep met kinderen spelen regelmatig kleine botsingen of conflicten. Echte ruzies tussen kinderen zijn zeldzaam. Botsingen zijn leermomenten. Kinderen leren sociale

vaardigheden om hun mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Zo leren ze belangrijke sociale en morele regels.

Dit doen we onder andere door:

- niet direct te reageren; alleen in de gaten houden of ze het zelf oplossen
- herinneren aan de regel om elkaar geen pijn te doen
- te bemiddelen tussen de kinderen

4.0 Tot slot

Dit pedagogisch werkplan is geen statisch geheel maar een proces dat continu in beweging is. Nieuwe pedagogische ontwikkelingen in de kinderopvang worden door ons gevolgd en met het team besproken. De daaruit voortvloeiende ideeën en samenwerkingsverbanden kunnen in de praktijk worden uitgetoetst. Als blijkt dat nieuwe pedagogische werkwijzen passen binnen onze algemene visie en in de praktijk getoetst zijn, kunnen zij in een volgende versie van dit werkplan opgenomen worden.